sosyalist DEVRİM

SOSYALİST DEVRİM PARTİSİ YAYIN ORGANI

SAYI : 12 | 1 EYLÜL 1980 | 500 KURUŞ

FAŞİZME KARŞI MÜCADELEDE KORKAKLIĞA YER YOK

CHP'nin kaypak politikasının, faşistlerin Devlet'i içeriden elegeçirme politikalarının hızlanmasında rolü büyüktür.

CHP Genel Başkanı Ecevit, erken seçimle ilgili tarıtşmalar sürerken. AP ve yandaşlarını NAZİ tertibiyle suçluyor, Hindenbur'dan söz ediyor. Türkiye gerçekten bir NAZİ tertibiyle karşı karşıyadır. Ama bu, bugün mü ortaya çıkmıştır? Yani erken seçimle mi bu tehlike belirmiştir? Hayır! 1966 da örülmeye başlayan örgünün, 1980 lerde son düğümleri atılmaya hazırlanılmaktadır.

NERELERDEYDİNİZ?

1968 lerde Vedat Demircioğlu polisler tarafından İTÜ yurdunun üçüncü katından aşağı atılarak öldürüldü. CHP o zaman ana muhalefet partisiydi, Ecevit de Genel Sekreter. Burjuva demokrasisinin olduğu herhangi bir ülkede «demokrat» bir partinin (sosyalist ya da sosyal-demokrat falan değil sadece demokrat) böyle bir olay karşısında tavrı ne olurdu acaba? CHP'nin tavrı ne oldu? Hürriyet Meydanında bir başka polis ODTÜ öğrencisi Taylan Özgür'ü sırtından tabanca ile vurup öldürdü. Resmi, adı, soyadı, sicil numarası Hürriyet Gazetesinde yayınlandı. Bu cinayet zanlısı polis yargı önüne çıkartılmadı. Gazetelerin yazdığına göre Amerika'ya yollandı. CHP ne yaptı o zaman?..

Yasal başvurusu yapılmış olan bağımsızlık mitingine, Taksim Meydanı girişinde polis destekli karanlık güçler saldırdı: 3 ölü ve yüzlerce yaralı. Tarihimize «Kanlı Pazar» diye geçen bu olay üzerine CHP ne yaptı?

Türkeş CKMP'yi ele geçirip, bir takım subay eskilerine komando kampları açtırdı. Hürriyet gazetesi resimleriyle seri yazılar yayınladı, Türkeş'le röpörtaj yaptı, Türkeş askeri nitelikteki bu kampların kendilerine bağlı olduğunu söyledi. CHP ne yaptı? İçişleri Bakanı hakkında gensoro mu verdi? Anayasa Mahkemesine mi başvurdu? Hürriyet gazetesi kadar demokrat olamayan CHP o zamanlar, kapattırılan TİP'in karşısında 'ortanın solu' diye bir şey icad etmekle meşguldü. Daha sonraları ise, kendi soluna duvar çekmeye uğraştı.

Devletin etkili yerlerine, özellikle silahlı kuvvetler, MİT ve polis içinde Türkeş'in ve adamlarının çalışmalar yaptıkları basında defalarca yazıldı. CHP ne yaptı? Faşistlerin devleti içinden ele geçirme girişimlerinin tarihi en az 14 yıllıktır. Basın bu konuyu yıllardır yazar. CHP faşistlerin bu girişimlerine karşı ne yaptı?

12 Mart döneminde Deniz Gezmiş, Yusuf Aslan ve Hüseyin İnan'ın idamlarına karşı, İsmet Paşa başkanlığındaki CHP Anayasa Mahkemesi'ne başvurdu. Mahkeme usulden bozdu. İdamlar yeniden meclisten geçti. Esastan bozma için, Ecevit Başkanlığındaki CHP mahkemeye neden başvurmadı?

12 Mart döneminde 1961 Anayasa'sı geriye doğru değiştirilmek istenirken, CHP nerelerdeydi? Nerede olacak; Mecliste Anayasa değişikliklerine evet oyu vermekle meşguldü.

1973 seçimlerinde sosyalizmin «s»sini bilmeyen sözümona 'sosyalist' yazarların gazete köşelerinden kitlelere Ecevit'i umut diye yutturmaları ve 12 Mart faşizmine ders vermek isteyen büyük halk kitlelerinin oyuyla iktidara gelen CHP ne yaptı? Bir MİT müsteşarını bile değiştirebildi mi? Adı dünya basınınca da bilinen faşist işkencecileri görevinden alabildi mi? Seçimden önce miting meydanlarında bol bol işkence ve «kontr-gerilla» edebiyatı yapan Ecevit, Başbakan olduktan sonra «kontr-gerilla yoktur» demedi mi? Kendisi bir yerlerden zılgıt yemiş olacak ki, partisi içinde kontr-gerilla konusunda ısrara kalkışan Milletvekillerini azarlayıp partiden atmakla tehdit etmedi mi? Neyin, nerenin adamı oldukları müsellem valileri, emniyet müdürlerini değiştirebildi mi? Devletin önemli müsteşarlıklarına, genel müdürlüklerine bizzat CHP'nin tayin ettiği kişiler, sonraki seçimde MHP adayı olarak ortaya çıkmadılar mı?

HİNDENBURG KİMDİR?

«Kıbrıs Fatihi (!)» sarhoşluğu içinde hiçbir hesap-kitap yapmadan Hükümeti bırakıp, MC'nin kurulmasını, Türkeş'in Başbakan Yardımcısı olmasını kim sağladı? Ecevit ve CHP değil mi? Hindenburg kim acaba? Hindenburg, 1930 lar Almanya'sında Hitler'i Başbakan tayin eden kişidir. Türkiye'de de Türkeş'i Başbakan Yardımcısı yapan, Ecevit'in kendisidir. Çünkü CHP-MSP koalisyonunu bozarak, akılsız bir istifa ile MC'nin kurulmasını sağlamıştır. Faşistler de, CHP gibi iktidarsız olmadıklarından, işbaşına gelir gelmez, Devletin içten fethini başdöndürücü bir hıza ulaştırmışlardır.

HEP GERİ BASMA

MC zamanında hükümet hep CHP'ye saldırdı. CHP'de hep savunmada kaldı. Ve hatta kendi soluna saldırarak hep geri bastı. İktidar CHP'li belediyelerde solculara iş veriliyor diye saldırınca, CHP'nin pek 'demokrat', pek 'sol'cu başkanı Ecevit, CHP'li Belediye Başkanlarını azarlayarak, devrimci ve ilericilerin işten

(Devamı sayfa 3'de)

SENDİKAL HAKLAR TEHLİKEDE

Dışa bağımlı hakim sınıfların gelip dayandıkları yer faşizmdir. 30 küsur yıldır izlenen borçlanma politikası, ürettiğinden çok tüketme alışkanlığının pompalanması, montaj sanayii, yağmalanan yeraltı-yerüstü kaynakları, hızla artan nüfus; hakim sınıfların egemenliklerini sürdürmeleri için, faşizmi tezgahlamalarını gerektiriyor. Mevcut demokratik haklarla üretim ilişkilerinin dar boğazı uzlaşmaz duruma gelmiştir. Sendikal haklar duracak; ekonomi IMF'nin emrettiği gibi düzenlenecek, bunun imkanı yoktur. Şimdilik eldeki yasal kısıtlama yolları kullanılmaktadır: Grevleri erteleme, Sıkıyönetim yasaları gibi. Ayrıca doğrudan sendikal haklarla ilgili görünmeyen ama, aslında kişi hak ve özgürlüklerini kısıtlayan yasaların bir kısmı çıkartılmış, bir kısmı ise kararnamelerle yürürlüğe konulmuş, bir kısım baskılar da, yasa dışı olarak bazı devlet güçlerince uygulanmaktadır. Milli Güvenlik Kurulu'nun istemi olarak kamuoyuna sunulan yeni baskı yasa tasarılarıyla rejimin sokulmak istendiği ray ortadadır. Anayasa'nın bile geriye doğru değiştirilmek istendiğinin sık sık söylendiği bir ortamda, sendikal haklarda kısıntı yapılmayacağını ummak safdillikten başka bir şey değildir.

Öte yandan başta Türkeş olmak üzere bütün işçi düşmanları sendikal hakların yeniden düzenlenmesinden söz ediyor. Çalışma Bakanı, sendikalar ve toplu sözleşme yasalarının değiştirilme hazırlıklarının tamamlanıp, tasarının Bakanlar Kuruluna yollandığını açıklıyor. Sendikalarımız, konfederasyonlarımız ise arada sırada sert demeçler veriyorlar, o kadar. Yitirilmek üzere olan sendikal hakların korunması konusunda henüz hiç bir ciddi çaba yok. Hatta sendika konusunu ciddiye alarak çalıştığını, iyi gazeteciliğinin yanı sıra, iyi sendikacı da olduğunu bildiğimiz Sayın Şükran Ketenci bile, olup bitenleri, «... eşşeğini kaybettirip buldurarak garibi sevindirme oyunu oynandı.» şeklinde yorumluyor. Sayın Ketenci yanılıyorlar. Henüz oyunun başındayız. Oyun oynanıp bitmedi. İmzalanan sözleşmeler hiç bir şey değil, ertelenen grevlerde... Asıl dikkat

(Devamı sayfa 3'de)

TERÖRE KARŞI TERÖR UYGULAMAK BİLE BİLE TUZAĞA DÜŞMEK OLUR

20. yüzyılın son çeyreğinde Dünya, bir uçtan bir uca oldukça hareketli günler yaşıyor. Dünya'ya şöyle bir göz attığımızda, ülke ya da bölge düzeyinde bir çok yerde, silahlı ya da silahsız mücadeleler sürüp gitmekte. Süper güçler arasındaki soğuk savaş da, ikinci ülkeler eliyle yer yer sıcak savaşa dönüşmekte. Kısacası Dünya'nın stratejik önem taşıyan bir çok yeri kan ve barut kokuyor.

Kimi ülkelerde (anti-faşist anti-emperyalist) savaşımlar verilirken, kimi ülkeler de işgalci süper güçlere karşı savaşıyorlar kıyasıya. Kimi bölgelerde ülkeler birbirleriyle savaşıyorlar; ya öz-çıkarları nedeniyle ya da süper güçlerin veya bağlı oldukları blokların dayatması sonucu. Orta-doğu'da Afganistan halkı işgalci Sovyet birliklerine karşı savaşıyor; Uzak-doğu'da Sovyet güdümündeki Vietnam, Çin güdümündeki Kamboçya'yı işgal ediyor sosyalizm adına...

Beri yandan Orta-doğu'da bir halk ayaklanması sonucu, ABD'nin jandarmalığını yapan kanlı ŞAH diktatörlüğü yıkılıp, Filistin halkı her geçen gün kendini Dünya'ya biraz daha kabul ettirirken; Orta-Amerika'da da ABD uşağı SOMOZA diktatörlüğü yıkılıyor Nikaragua'da. Ve daha nice kurtuluş savaşlarına gebedir dünya...

Bütün Dünya'da ülkelerarası olsun, süper güçler ve giderek bloklararası olsun mücadeleler sürüp giderken, kimi ülkelerde de gizli ya da açık terörist eylemler uygulanıyor. Bu eylemler ülkelere ve ülkelerin toplumsal niteliklerine göre değişik yöntem ve boyutlarda ortaya çıkıyor. Bir ülkede bizzat devlet terör uygulayarak kitlelerin demokratik istemlerini bastırmak isterken; bir başka ülkede örgütlü bir sosyalizm mücadelesi olmasına karşın kitlelere dayanmayan bir takım gruplar 'sol' adına eylemler düzenliyorlar. Bazı ülkelerde de her ikisi bir arada oluyor. Örneğin: Arjantin ya da Şili gibi ABD kuklası yönetimlerin iktidarda olduğu ülkelerde, halkın demokratik istemlerini susturabilmek, bağımsızlık ve demokrasi mücadelesini sindirebilmek için bizzat devlet tarafından işkence, faili meçhul cinayetler, kundaklama gibi yöntemlerle terör uygulanıyor.

Fransa, İtalya gibi sosyalist ya da komünist partilerin legal çalışma alanı ve kitle tabanı edindikleri gelişmiş kapitalist ülkelerde ise, bazı 'sol' etiketli gizli örgütler, sosyalist hareketin güç kaybetmesi pahasına da olsa bireysel terörist eylemlere girişmektedirler.

Bir de kimin neye karşı savaştığı pek belli olmayan, ama emperyalizme bağımlı iktidarların, bazı karanlık güçleri yanına alarak, sistemli bir baskı ve terör uyguladıkları ülkeler var: Türkiye gibi...

Genç Türkiye Cumhuriyeti, kurulduğundan bu yana gizli-açık faşist yöntemler, sıkıyönetimlerle idare edile geldi bugüne dek. Bugün hala ülkenin 1/3 ü sıkıyönetim altında. Yani, zaten sınırlı olan demokrasi iyice kısıtlanmış. Faşist terör odakları her gün yeni cinayetler işliyor; kitle katliamları düzenliyor, geceyarıları evleri kundaklayıp, beşikteki çocuğa varıncaya kadar insanları öldürmekten çekinmiyor. Ve bu canilerin giremedikleri yerlere de, iktidarın güvenlik kuvvetleri giriyor tankları, panzerleriyle... Hemde faşist canileri yardımcı güçler diye yanlarına alarak. Faşist terör, devlet teröründen de güç alarak gün geçtikçe azgınlaşıyor: Kitleleri sindirerek, devleti adım adım ele geçirme politikasını hiç bir engelle karşılaşmadan uyguluyor.

Peki bu çifte kavrulmuş terör karşısında emekçi halkımız ne yapıyor? Hemen hemen hiç bir şey: Bir-iki işçi direnişi ya da bazı mahallelerde —sayısı parmakla sayılacak kadar azdır— direniş komiteleri... Bu örgütsüzlüğü, bu yılgınlığı doğal karşılamak gerekir; kimin ne söylediği belli olmayan bir ortamda. Bir zamanlar Türkiye emekçi halkı kendisine 'umut' diye yutturulan Ecevit'e sarıldı ama; fos çıktı. Zaten emekçi halkımıza yıllar yılı çok umutlar (!) yutturulmak istendi. Ve hepsini sırtında taşıdı emekçiler. Onun için Türkiye'nin yoksul ve dürüst insanı yepyeni bir umut arıyor... Ve bir gün, gerçek kurtuluş umudunun kendisi olduğunu mutlaka anlayacak. Şimdilik zorlu bir arayış içinde. İnandırıcı, gerçek çözümler arıyor. Ama karşısına çıkan ne? Ayakları havada bir yığın laf, sayfalar dolusu safsata...

İşçi duvara bakar, bir yazı: «DGM'yi ezdik sıra MESS'de». Beri yandan MESS bastırdıkça bastırır. Öbür duvarda: «Faşizme geçit yok». Ama faşizm her gün 10-15 can alır. Başka duvarda süslü bir yazı: «Faşist terörü devrimci terörle yok edeceğiz» ya da «Devrimci şiddetimiz bilmemneyi ezecektir» falan, filan... Ve el kadar bir afişte «Halkımızın mücadele bayrağı yükseliyor» diye yazar. Emekçi halkımız şaşkınlıkla bakar bunlara. Kendi adına ne herzeler yendiğine bakar bir, bir de her gün bir kat daha yoğunlaşan zulme, baskıya, cinayetlere... Emekçi halkımız gazeteyi açar bakar; kendi adına, sosyalizm adına bilmem hangi «sol (!)» örgüt, bilmem kimi «cezalandırmış (!)»... Zaten şiddete, cinayetlere karşı olan halkımızı bu şekilde sosyalizme kazanacağını düşünen kafaları gerçek sosyalistler taşımaz. Kaldı ki, sosyalizm ve terör birbirleriyle bağdaşmayan iki ayrı olgudur. Terör, faşizmin yöntemidir, bir avuç mutlu azınlığın egemenliklerini sürdürme yöntemidir. Emperyalizm ve faşizmle mücadele, onların yöntemleri ile, onların istediği alanda yapılmaya kalkışılırsa, bu bile bile tuzağa düşmek olur.

Türkiye'de bir çok kavramda olduğu gibi «halk savaşı» ile terör de birbirine karıştırılmaktadır. Geçmişte Vietnam halkının ABD emperyalizmine karşı verdiği savaş ya da günümüzde Filistin halkının ABD destekli İsrail siyonizmine karşı verdiği mücadele ne kadar terör değilse; emekçi sınıflardan kopuk, kendi kendilerini sosyalist (!) ilan eden 'öncü'lerin bireysel eylemleri de o kadar halk savaşı değildir; sosyalist mücadeleden uzaktır.

Bağımsızlık-demokrasi-sosyalizm mücadelesi için önce beyni ve yüreği ile inanmış bir ordu gereklidir. Bu ordu, kendisi için sınıf olma bilincine varmış emekçi halk yığınlarıdır. Sınıfsal çıkarları doğrultusunda bilinçlenmiş ve örgütlenmiş bir ordu oluşmadıkça, sosyalist mücadele zafere ulaşamaz. Ancak böyle bir ordu oluşturulduğunda mücadele sınıfsal rayına oturur. Ve bu ordu da ne zaman silaha sarılmak gerektiğini çok iyi bilir...

«KURTULUŞ İÇİN TEK ÇIKAR YOL, HALKIN KENDİ ELİYLE KURACAĞI SOSYALİZMDİR»

23-24 Ağuostos 1980 tarihlerinde Sosyalist Devrim Partisi Genel Yönetim Kurulu, İzmir'de halka ve basına açık olarak toplandı. Açış konuşmasında yurt ve dünya sorunlarını değerlendiren Genel Başkan Cenan Bıçakçı, özetle şunları söyledi:

«Özellikle 1947'den bu yana dışpolitikamızdaki tutarsızlıklar, ekonomideki yanlış uygulamalar, demokrasiyi budama girişimleri ülkemizi onulmaz hastalıklara tutsak etmiştir. Seçilen tedavi yolundaki terslik, ülke durumunun giderek daha da zorlaşmasına neden olmaktadır. Her gün, bir öncekini aratacak sıkıntılarla karşı karşıyayız. Türkiye'nin de içinde bulunduğu bölgedeki yeni uluslararası problemler ülkemizi daha sıkıntılı bir ortama doğru sürüklemektedir.

Bu arada Türkiye dış politikası da ciddi bir sınavla karşı karşıyadır. Dış politikada Amerika parelelinde kalıp Filistin sorununu yuvarlak demeçlerle geçiştirmenin olanağı kalmamıştır. Ülkemizde Filistin halkından yana bir kamu oyu oluşmuş bulunuyor. Türkiye hükümetlerinin Filistin halkının yararına olmayan tavırları kolayca bağışlanamıyacaktır. Böyle durumlarda FKÖ militanlarının ülkemizde uygulayacakları kimi hareketlerin Türkiye halkından da destek göreceğini unutmamak gerekir.»

Daha sonra, **«Kurtuluş için yeni bir düzen kurmaktan başka çıkar yol yok. Bu, halkın kendi eliyle kuracağı bir halk düzeni olacaktır. Gerçek bir sosyalizm olacaktır»** diyen Bıçakçı, konuşmasını şöyle sürdürdü:

«Ülkemizi dışa bağımlı tutarak kapitalist yoldan kalkınacağımızı ileri sürenler iflas etmişlerdir. Bunun gibi dışa bağımlı sosyalizmi savunanlar da, sosyalizmi bir avuç bürokratın yönetimi gibi gösterenler de iflas edeceklerdir. Son örneğini Polonya olaylarında görüyoruz. Kısaca işçi sınıfının iktidarı diye tanımlanan sosyalizmde işçiler ücret zammını kimden istiyorlar? Kimlerle oturup pazarlık yapıyorlar? Ekonomik ve politik istekleri için ödün beklediklerı iktidardakiler kimlerdir. Yani ne ekonomik iktidar, ne politik iktidar işçi sınıfının, emekçilerin elinde olmayacak, ülke bağımsızlığı bir başka ülkenin gölgesi altında bulunacak ve siz buna sosyalizm diyeceksiniz. Yalan, bu. Buna sosyalizm diyenler de yalan söylüyor; sosyalizmde işçi sınıfının, emekçilerin özgürlüğü yoktur diyen emperyalizm kuyrukçuları da yalan söylüyorlar.

Açıklıkla ortaya konmalıdır. Sosyalizm ise kurulacak olan düzenin adı; Rusyanın, Çinin buyruğu ile değil işçi-köylü ve emekçilerin kendi güçleri ile kurulacaktır. Devlet onların yönetiminde ve denetiminde olacaktır. İnsanca yaşam ve hertürlü özgürlük emekçilerin kendi avuçlarından yine kendileri için hakça pay edilecek, toplumsal yaşamın sıkıntısı ve mutluluğu tam bir eşitlikle paylaşılacaktır.

Sömürü düzenini yerle bir ederek mutlu bir düzenin kuruluşunu sağlayacak olan gerçek sosyalizm budur. Gerçekleri gören namuslu insanlar mutlaka bu saflarda sıklaşacaklardır.»

Faşizme karşı mücadele

Sendikal haklar

YERLİ «ÇİNLİLER» NE YAPACAK?

POLONYA
bürokratik iktidara işçiler başkaldırıyor

Polonya, birdenbire dünya kamuoyunun dikkatlerini üzerine toplayıverdi. Varşova Paktı'na bağlı, Sovyetler'in 35 milyonluk komşusunda Baltık Denizi kıyısı kentlerinde patlak veren grevler giderek yayıldı ve işçi sınıfının yükselen mücadelesi Sovyetler'e bağımlı Varşova rejimini sallamaya başladı.

Eşine ender raslanan bir birlik ve dayanışma örneği gösteren, kararlı ve bilinçli Polonya işçi sınıfının mücadelesi ekonomik olmaktan çok siyasal hedeflere yöneldi. Polonya işçileri, işçi sınıfına geniş özgürlükler talep ettiler. Bürokratik ve güdümlü bir cihaz haline dönüşmüş olan parti kontrolündeki sendikaların yerine özgür ve işçilerin kendi iradeleri ile oluşmuş sendikaların kurulmasını istediler, her türlü sansürün kaldırılmasını ve basın özgürlüğünün sağlanmasını öne çıkardılar. Ortaya koydukları önemli taleplerden biri, partililerin alışverişi yaptığı mağazaların tüm yurttaşlara açılmasıydı. İşçiler, 21 maddede özetledikleri mücadele programını partinin önüne dayattılar.

Sosyalizmin ruhuna ve özüne aykırı uygulamalara, bürokratik imtiyazlara karşı yükselttikleri bayrak, Polonya işçi sınıfının bilinç düzeyini ve bu arada aynı zamanda Sovyet modeli sosyalizm anlayışının ne denli kof ve çürük olduğunu gözler önüne serdi.

İşçilerin kararlı mücadelesi önünde Gierek rejimi geriledi. Başbakanı, bazı bakanları ve 5 politbüro üyesini feda ederek ve reform vaadlerinde bulunarak krizi atlatmayı denedi. Şimdilik gelişmelerin ne sonuç vereceği bilinmiyor ama Polonya işçi sınıfının 1980 direnişinin sosyalizm tarihinin şerefli sayfalarına geçtiği tartışılmaz bir olgu haline geldi bile.

Dünyanın birçok ülkesinde sık sık grevlere raslandığı halde, hiçbir ülke grevlere sahne olduğu için Polonya gibi dünya kamuoyunun ilgisini ve tedirgin dikkatlerini üzerinde toplayamıyor.

Bunun çeşitli nedenleri var. Birincisi, Polonya'daki grev dalgası bu ülkenin son çeyrek yüzyıllık tarihinde üçüncü kez tanık olunan bir gelişme. 1956 yılında patlak veren grevler, Stalinci hükümetin yıkılıp, yerine aforoz edilmiş Komünist Partisi liderlerinden Vladislav Gomulka'nın hapishaneden çıkarılarak Parti'nin ve hükümetin başına getirilmesiyle sonuçlanmıştı. İkinci kez 1970'de patlak veren grevler ise nisbeten ılımlı sayılan Gomulka'nın da yıkılmasına ve «pragmatik» Gierek'in Parti liderliğine getirilmesiyle sonuçlanmıştı.

Eduard Gierek de ancak 10 yıl hükmünü sürdürebilmiş ve yönetimi çöküşün eşiğine gelmiştir.

Polonya'nın Sovyet blokundaki Doğu Avrupa ülkeleri içinde refah düzeyi en yüksek ülkelerden biri olması, bu ülkede düzenli aralıklarla yönetimleri sarsan ya da yıkan büyük çaplı işçi sınıfı hareketlerinin nedenlerini açıklamak yönünden kimilerince şaşırtıcı olmaktadır.

Hem, «sosyalist blok»un en müreffeh ülkelerinden biri olacaksın; hem sosyalist, yani işçi sınıfının yönetimi altında bir ülke olacaksın; hem de düzenli aralıklarla geniş çaplı işçi eylemlerine sahne olacaksın. Bu nasıl açıklanabilir?

Aslında, Polonya işçilerinin mücadelesinin canalıcı noktası, hareketin, özünde Sovyetler Birliği'nin Polonya üzerindeki egemenliğine karşı olması, Polonya'nın bağımsızlığını hedef almasıdır. Basit ekonomik isteklerle ortaya çıkan grev dalgası giderek siyasal taleplere yönelmiş ve siyasal taleplere yöneldiği oranda da Polonya'ya karşı girişilebilecek muhtemel bir Sovyet müdahalesinden daha sık söz edilmeye başlanmıştır. Polonya'daki grevleri herhangi bir Batı ülkesindeki grevlerden daha önemli kılan, muhtemel bir uluslararası gerginliğin yeni yuvası olmaya Polonya'yı aday haline getiren özellik de zaten budur. Kısacası, Polonya'da yönetime ya da statükoya yönelik bir kıpırdanma Sovyetler Birliği ve Sovyet müdahalesi ihtimal çağrışımlarını da beraberinde getirmektedir.

Polonya, tarihi boyunca güçlü komşuları arasında paylaşılarak tam üç kez haritadan silinmiştir. Bu tarihsel olgu, Polonya'yı Polonyalılar için kutsal bir kavram haline getirmiş ve Polonya yurtseverliğini ve Polonya ulusal bilincini eşine az raslanır bir güçle ateşlemiştir. Buna koşut olarak, Polonya'nın haritadan üç kez silinmesinde büyük payı olan kuzeydeki Rusya'ya karşı Polonyalılarda sürekli bir tedirginlik, kuşku ve hatta nefrete kaynaklık etmiştir. Bu olgu, Rusya'nın yerini Sovyetler Birliği'nin almasıyla da değişmemiştir. Polonya, İkinci Dünya Savaşı sonrası denge hesapları içinde Sovyet nüfuz alanına terkedilmiş ve kendi özgür iradesiyle seçmediği bir sosyalizm modeli Sovyetler ve Polonyalı yandaşları tarafından ülkeye belirli ölçülerde empoze edilmiştir.

Bütün bu nedenlerle, Polonya'da yurtsever-ulusal bilinç hiç sönmediği gibi alevlenmiştir. Kimilerince işçi sınıfının mücadelesinin anti-sosyalistliğini kanıtlamak için vurgulanan Hıristiyanlık ve Katoliklik, Polonya'da Sovyet tipi sosyalizme ve Ortodoks Rusluğa karşı bir ulusal direnç simgesi, bir kültür unsuru olarak gücünü korumuş hatta arttırmıştır. Lenin tersanesi işçilerinin dahi haçlar ve Meryem Ana resimleriyle ayağa kalkması, dinsel bir gericilikten çok bağımsızlıkçı, anti-Sovyet, anti-Rus Polonyalı duygularını ifade etmektedir.

Polonya işçi sınıfının Baltık kıyılarından başlattığı ve giderek büyüyen mücadelesi bir başka önemli dersi daha ortaya koymaktadır: Sosyalizmin empoze edilemeyeceğini; bugün uygulandığı biçimiyle sosyalizmin derin sorunları olduğunu ve bu ülkelerde işçi sınıfı iktidardadır diyerek, işçi sınıfının grev yapmaya gerek görmediği savlarının boş bir safsatadan başka bir şey olmadığını.

Polonya örneği, işçi sınıfı yönetimi adı altında sergilenen modelin işçi sınıfı yönetiminden çok, adı sosyalist olan rejimlerde bürokrasinin Parti ve devletin yönetiminde olduğunu ve bu yönetici sınıf ile işçi sınıfı arasında derin çelişkiler bulunduğunu sergilemektedir.

Polonya'daki grev dalgasının nasıl sonuçlanacağından daha önemli olan da getirdiği dersler, açtığı yeni tartışma ufukları ve yerlebir ettiği tılsımlı formüllerdir.

«FİKRET BİZDENDİ»

Büyük şair Tevfik Fikret'i 65 yıl önce yitirmiştik. Kendi kültürümüzden, kendi halkımızın değer yargılarından kaynaklanan Sosyalist Devrimciler olarak büyük şairimizi saygıyla anıyoruz.

Kapattırılan TİP'de de, son kongresine gelene kadar Sosyalist Devrimcilerin felsefesi hakimdi. 1967'de Tevfik Fikret'in 100. doğum günü partinin bütün teşkilatında kutlanmıştı. Bu kutlama törenlerinin açılış konuşmasını Mehmet Ali Aybar yapmıştı. O konuşmanın bir özetini sunuyoruz:

Fikret 1867'de doğdu, 1915'te öldü. Bu dönem Osmanlı devletinin son yıllarına raslar. Fikret doğduktan birkaç yıl sonra Düyunu Umumiye idaresi kurulacaktır. Fikret'in ölümünden birkaç yıl sonra da Osmanlı devleti tarihe karışacaktır.

Çöküşü hazırlayan ve hızlandıran etkenler arasında bir noktaya gereği kadar önem verilmediğini sanıyoruz. Osmanlı devletinin Batı kapitalizminin etkisi altına girmesi, bugünkü kompradorların ağababaları olan müstemenlerin, Avrupa tüccarı ile Hayriye tüccarlarının ve Galata bankerlerinin yeni bir sosyal sınıf olarak ortaya çıkmalarına ve yalnız ekonomide değil politik alanda da gittikçe ağır basmalarına yol açmıştır. Gerçekten bu yeni sınıfın temsilcileri hürriyetçi isteklerle saray istibdadının karşısına çıktılar ve iktidara adaylıklarını koydular. Aslında bu hürriyetçi istekler çeşitli tepkilerin bir muhassalası olmaktan başka, Batı Kapitalizminin ortak ve aracılarına devlet yönetiminde bir yer ayrılması amacını gütmekteydi. Genç Osmanlılar ve daha sonra İttihat ve Terakki Türkiye'yi burjuva sınıfının ağırlığında Batıya dönük bir ülke haline getirmeye çalışmıştır. İttihat ve Terakkinin ileri gelen yöneticilerinden biri, Mecelle-i Umuru Belediye yazarı Osman Nuri Bey'e: İttihat ve Terakkinin bir burjuva sınıfı yaratıp ona dayanmak amacında olduğunu açıklamıştır. Şüphesiz yaratmak sözcüğü yerinde değil. Çünkü bu sözler söylendiği günlerde rüşeym halinde de olsa, Türk burjuvazisi çoktan doğmuş bulunuyordu. Ama bu sözlerin Osmanlı devletindeki «hürriyetçilik» akımının sınıfsal karakterini belirtmek bakımından önemi vardır.

Demek ki, hürriyet adına Saray istibdadına karşı çıkan bu akımlar, yeni bir sömürü ve dolayısiyle tahakküm düzeninin, yani emperyalizme bağlı, onun aracısı durumundaki kapkaç kapitalizminin, temsilcileri ve öncüleri idiler. Abdülhamit istibdadı devrilecek, fakat yerine yeni bir istibdat kurulacaktı. Yüzlerce yıldır toprak rantına tasarruf edenlerin tek başlarına sömürdüğü ve ezdiği halk kütleleri meşrutiyetten sonra kökü dışarda yeni bir sosyal sınıfın devlet yönetimine katılmasıyla bu sefer ortaklaşa fakat katmerli şekilde gene sömürülecek, ezilecek, horlanacaktır.

İkinci Meşrutiyetin yarattığı umutlar uzun sürmedi. Abdülhamit istibdadının yerini, yeni sınıfların temsilcisi İttihat ve Terakkinin ceberut yönetimi almıştı. Üstelik devlet, Alman emperyalizminin istilâ emellerine âlet ediliyor. Almanların «doğuya yayılma» politikasında Türkiye, Orta Asya'ya, Basra körfezine geçit veren bir köprü durumuna getiriliyordu.

Fikretin acılı ama yiğit sesi gene yükseldi:

Bir devri şeamet yine çiğnendi yeminler
Çiğnendi yazık milletin ümmidi bülendi
Kanun diye kanun diye kanun tepelendi

....

Millet yaşamaz hakka tahassürle solurken
Sussun diye vicdanına yumruklar inerse
Millet yaşamaz Meclisi müstahkâr olurken
İgfal ile, tehdit ile titrer ve sinerse
Millet yaşamaz maşeri millet boğulurken

....

Yiyin efendiler yiyin, bu hanı iştihâ sizin
Doyunca, tıksırınca, çatlayıncıya kadar yiyin.

Fikret'e amansızca saldırdılar. Softalar, Sebilürreşatçılar, onu imansızlık, dinsizlikle suçlarken, Türk Ocakları da onu vatansızlıkla suçladılar. Bu saldırılar kaynağını Alman emperyalizminin birer Truva atı gibi kullandığı Pan-İslâmizm ve Pan-Turanizm ideolojilerinden almaktaydı. Bu ideolojiler, Enver Paşa diktasının temsil ettiği rüşeym halindeki Türk burjuvazisinin, macerada Alman emperyalizmi ile birleşen çıkarlarına hizmet etmekteydi.

Evet sabah olacaktır, sabah olur, geceler
Tulû-i haşre kadar sürmez

diyen Fikret en karanlık günlerde bile umudunu yitirmedi. Fikret'i bugün canlı yapan nedenlerden biri, hâlâ emperyalizmin, kapitalizmin boyunduruğu altında yaşamamızdan geliyorsa, öteki neden de Fikret'in güzel günlerin mutlaka geleceğine olan sarsılmaz inancıdır.

Fikret'i biz bizlerden sayarız. O, herşeyi, insan severliği, vatanseverliği, zulüme karşı fukara halktan yana oluşu, yiğitliği, doğruluğu ile bizdendi. Fikret'i yetiştiren bir millete mensup olmakla ne kadar övünsek azdır.

sosyalist DEVRİM

Sahibi: SDP adına Genel Başkan CENAN BIÇAKÇI

Sorumlu Yazı İşleri Müdürü: UĞUR CANKOCAK

Yayın Yönetmeni: AYDIN KÖYMEN

Yönetim ve Yazışma Adresi: Sümer Sokak No. 9/9 Yenişehir - ANKARA

Abone Koşulları: Yıllık, 100 TL. - 6 Aylık, 50 TL.

Abone Bedellerinin Posta Çeki: 120677 No.'ya yatırılması

Telefon: 29 10 42, ANKARA

Dizgi - Baskı: Osmanlı Matbaası, Cağaloğlu - İSTANBUL